

P. O. rel.
6086

GEDICHTEN.

1792.

el.

dz. L. 3090-6.

Holländ.

Syl. W. Vint. Syl. pag. 716.

P O nel. 6086

Kleyn

EXERCITIUM

VAN

Mr. J. P. Kleyn,
en Vrouwe

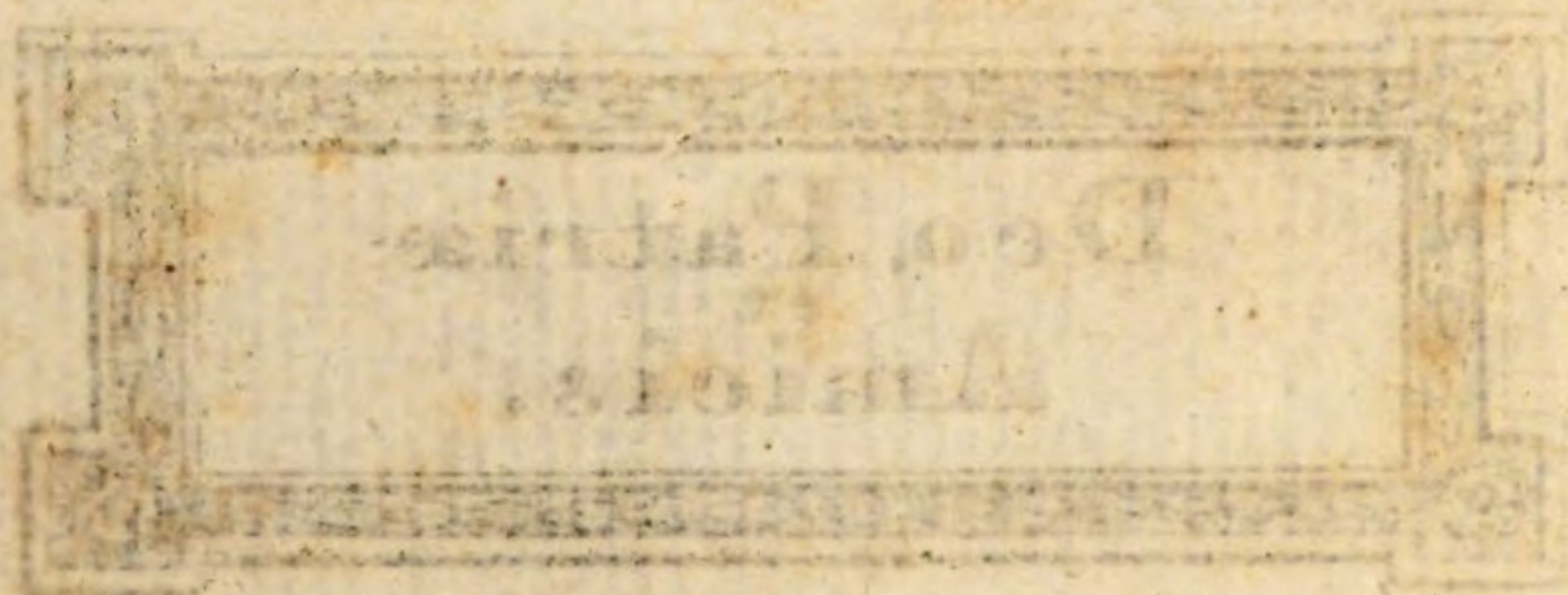
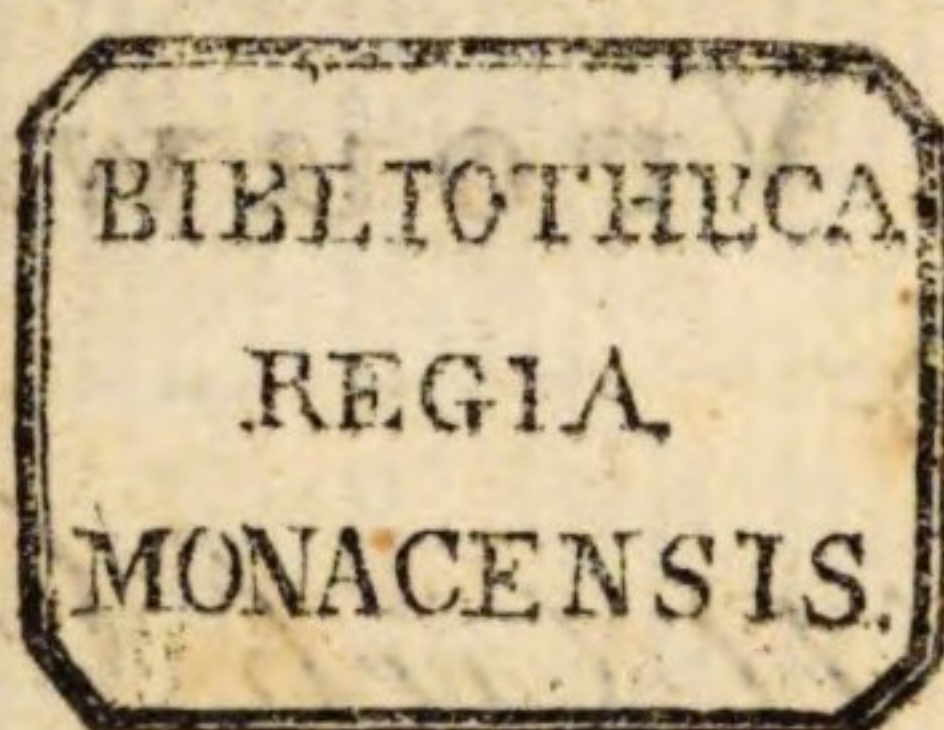
A. Kleyn geb. Ockerse.

TE UTRECHT

BIJ G. T. van PADDENBURG & Zoon,

1792.

Aan

Den Hoog Edelen Gestrengen Heere

Mr. HIERONYMUS VAN ALPHEN,

Raad en Pensionaris der Stad

LEIJDEN,

Mijnen Vriend en Begunstiger,

wordt deze bundel,

Met een dankbaar harte, opgedraagen.

J. P. KLEIJN.

U, die den Zanger wetten der Dichtkunst gaaft

Den Wijsgeer heilig, heilig den Barden ook —

Die, zelve Dichter, palmen plukte,

Nederland! U ten verdienden Eerkroon!

Aan U, den Vriend en Leeraar des Barden-zoons!

Zij 't lied geheiligd — 't lied, dat ik gaarne zong,

Toen Gij mij, in 't bevallig *Oudwijk*,

Liefd'rijk de wetten der wijsheid voorschreeft!

IV

Geen lied, dat wild de snaaren des speeltuigs breekt,
Dat toomloos rondzwiert, — bruischt als de zuidergolf,
Die, onbekend aan 't oog des zeemans,
Zonder bestemming, ten ijspool inschiet, —

Geen lier ook, die, met bevende hand bestierd,
Des spels onkundig, angstige toonen slaat,
En traager, dan der slaaven voetstap,
't Lied der verveeling elendig voordleept; —

Gij leerde een lied, Gij leerde den Barden-zoon
Een and're lier, en speelde hem zelve vóór —
Vreesagtig niet, als 's slaaven voetstap,
Ook niet ten ijspool beslemm'loos bruischend.

V

Aan 't hoog gezang des Dichters van Latium

Gewoon, en 't speeltuig, dat eens Homerus sloeg,

Zongt Gij een lied, als 't lied Siöna's,

Dat, voor Jehovah, ons David speelde!

Ik hoor de dankstem! — ziet Gij den palmen-krans!

Geen dwaaze trots, — U, vlocht haar de Wijsheid zelf!

Zij, die den vaderlandfchen hoogmoed,

Enkel bij deugd en verdienften, afweegt!

Meer is U de Eerkroon — gindsch aan des Loopbaans eind!

De Godsdienst gaf haar eens, tot een eeuwig loon,

U, die, getrouw aan hare wetten,

Gaarne in den ftrijd des Regtvaard'gen vóórtreedt!

Far be it, that I should write thee sin or blame.

Milton.

H E T L E V E N.

*Whatever God did say,
Is all thy plain and smooth, uninterrupted way.
Nay, ev'n beyond his works thy voyages are known;
Tho' hast thousand worlds too of thine own,
Thou speakst, great Queen, in the same stile as he,
And a new world leaps forth, when thou sayst: let it be!*

Cowley.

H E T L E V E N.

Beminn'lijk Leven! — op uw' naam, doortintelt mij de ziel! —

Zou ik, in 't beste mijner Jaaren,

Terwijl mijn hand nog vlug is op de snaren,

Terwijl eene anders brooze kiel,

Op 's waerelds al te woeste baaren,

Nog hegt en sterk, en trotsch op hare jeugd,

Zich in uw lieff'lijk licht verheugt!

Zou ik, in 't beste mijner Jaaren,

Bij 't alleraangenaamst verschiet

Der vreugde, U niet bezingen in mijn lied?...

Aan U, mij van den God mijns heils gegeven,

Wije ik mijn lier, beminn'lijk Leven! —

Beminn'lijk is hij in den zuigeling,

Die, aan den lieven Moeder-boezem,

Mij, bij den huisfelijken kring,

Des levens Lente wijst in bloezem.

Verrukk'lijk, wen de warme Zomer-groei

'T onschuldig meisje toont in bloei!

Wen 't wiss'lend wit en rood de wangen

Bekleedt met onbekend verlangen!

En als de Jong'ling, trotsch in kragt,

Zich reeds verftout op Mannelijke magt! —

Maar naauw'lijks doet hij, door de menfchelijke fpiereu,

Zijn gantsche kragt, in vollen almagt, zwieren;

Zoo vormt zijn hand een Held —

Een God op aarde, in wien al de aard' heur zeege ftelt!

Beminn'lijk Leven! o, den zuigeling,

Het manbaar meisjeu, en den fieren jongeling

Moogt gij, met bloem en vrugten, fieren!

Den man verfterken in zijn fpiereu!

Gij zijt mij 't grootschts, wanneer in d'Ouderdom,

Langs afgevallen en bemoste muuren,

De Grijsaart met zijn stokjen, stijf en krom,

Zich op zijn' wank'len weg moet stuuren!

Zijn pad loopt naar het graf?... o, Neen!

Verjongde moed stapt over graven heen!

Aan de overzijde, heeft het Leven

Hem een Priëel ter rust gegeven;

Daar ziet hij om naar 't volgend huisgezin,

En werpt zijn stokjen weg, en stapt den Hemel in! —

O Zaal'ge velden van het Eeuwig Leven!

Hoe lomm'rijk, hoe verfrissend zijn uw dreeven!

Den Troon van God, uw' Schepper, in 't verschiet,

Vertrouwt zich het Verderf, in uwe woonplaats, niet!

Nog heeft hij voor den vloek, waarmede God hem vloekte,

Als hij zich, in uw rijk, tot de oppermagt verkloekte!

Toen de Almagt 't wordend waereld-rond

Bevestigde op onwrikb'ren grond,

En 't jeugdig Aardrijk vrolijk lagchte;

Toen, bij 't gejuich van elke tong,

De seraph: Leven! Leven! zong:

En God zijne Aarde, als goed, betragtte!

Toen heeft Hij u, voor de Eeuwigheid,

Een Luisterrijk Paleis, rondom zijn' Troon, bereid!

Daar hoor, daar zie.... Maar ach! uw licht

Is nog te sterk voor mijn gezicht!

Op de Aarde alléén, is 't mij nog maar gegeven,

Uw aangezicht te zien. bemin'n'lijk Leven!

Hoe schoon is zijn gelaat!

In 't Praalkleed van den Dageraad

Gedroscht, stapt hij van zijnen Hemel-wagen,

Door morgen-wolken voordgedragen;

En, juichend, gaat de Dag, met al zijn stoet,

Hem op de bergen te gemoet.

De Toppen rooken; op hun brandt Natuur,

Ter zijner eer, haar offervuur!

Zoo komt de Lente, wen de winterbuijen

Gevlugt zijn voor den aanblik van het zuiën;

En draagt de zon omhoog,

En spant, om de Oosterkim, haar schitterenden boog,

Door 't nevelagtig zwerk, dat, deinzend langs de baaren

Der Zee, het Noorden in gaat waaren.

Dan zingt, langs berg en dal,

Het lied der vreugde, uit duizend monden,

Der Lente een dankend lofgeschal.

Haar heeft het Leven voor zich uitgezonden!

En de Dood

Zag heuren glans, en vloodt!

Teen zong de Lugtbewooner zegen,

En klapwiekte uwe komfte tegen;

Het Aardrijk huppelde, en de vloed

Zwom, kabbelende, u te gemoet;

Verrukking stroomde door al de ad'ren

Der waereld, als zij u zag nad'ren! —

Kom, beminn'lijk Leven! kom!

Wees der waereld wellekome!

Geef, aan hare stille dreeven,

Nieuwen wellust, warmer leven!

O! de koude, bar en straf,

Nam heur allen wellust af!

Als de winter, uit het land,

Daar de Dood de vierfchaar spant,

Grimmig dreigt; en 't warme zuiën,

Om en om, bestormt met buijen;

Als hij, met zijn forse vuist,

'T honderdjaarg woud vergruist.

Als hij, kaal van kruin, en grijs,

De aard' ten schrik, 't verschrikk'lijk ijs

Wett, en hare sterke wallen,

Door den vloed, dreigt aantevallen;

Als hij alle banden slaakt,

En het land tot water maakt!

O! de koude, bar en straf,

Neemt dan allen wellust af! —

Daal nu, Triomfeerend, neder;

Geef, aan de Aarde, uw' scepter weder!

Kom, beminn'lijk Leven! kom!

Wees der waereld wellekome!

Daar stijgt hij neder! in zijn gang is Majesteit!

Zijn scepter, door de Liefde toebereid,

Blinkt vriend'lijk; en is, voor de dalen,

Nog lieff'lijker, dan Zonnestraalen!

De velden groenen onder zijnen voet;

Zijn vingertop ontsluit de roozen;

En de adem zijner lippen doet

De vreugde van verrukking bloozen!

'T Heelal eerbiedigt zijne wet,

En offert hem een algemeen [gebed!

De Zee komt, kabb'lend, naar de stranden,

En wagt den zegen uit zijn' handen!

De wouden neigen hunnen top,

En rijzen, agter hem, met frisse bladen op;

En, op zijn' wenk, geeft de Almagt, aan de menschen,

Nog meerder, dan zij wenschen!

Hoe liefd'rijk is uw magt,

O seraph Gods! Beheerscher aller volken!

Uw oog bestuurt de Heem'len!... maar veragt

Ook 't laagste wezen niet der schier onpeilb're kolken!

Gij zijt het, die, in 't woeden van den storm,

Bij 't dreigend buld'ren der gevaaren,

Den nietig kleinen waterworm

Nog zegent tusfchen woefte baaren;

En, in het schommelende wier,

Ook zorg draagt veor 't onzichtbaar dier!

Zij dart'len, in hun spheer, zoo wel als walle-visfchen;

En fchijnen, in den vloed,

Geen zaligheid te misfen,

Door uwe hand behoed!

Hoe blij verheugen zij zich in hun wezen!

Gij leerde hun, voor geen verderf, te vreezen;

Zij zijn, zoo gij ze, voor een oogenblik, verlaat,

Tog steeds aanwezig in hun zaad!

Is dan het leven een gestadig sterven?

Mijn God! en moet ik eens het lieve leven derven?...

O Neen! aan de overzij van 't graf,

Wagt mij het Eeuwig Leven af!

Zou ik dan, voor 't sterven, beven?

Eeuwig, Eeuwig, Eeuwig Leven!

Als gij, na een zachte rust,

Mij, voor Eeuwig, welkom kust!

Als ik, onder duizend monden,

Hoor alom uw' lof verkonden;

En ik, bij den glorie - Troon

Van uw' scepter, eeuwig woon!

Als ik alle mijne Vrinden,

Die, op aarde, mij beminden,

In den Hemel, wederzie,

En de hand van Vriendschap bie!

O! verkwikk'lijk zijn uw dreeven!

Eeuwig, Eeuwig, Eeuwig Leven!

Als gij mij, aan 't graf, verlaat,

Blijft gij immers bij mijn zaad?...

'K zal, aan de overzijde, wagten,

Of ze, als ik, naar ruste trachten! —

En dan voert ge ons, hand aan hand,

In uw Eeuwig Vaderland! —

D E D O O D.

— *Waiting, patient, the sweet hour of rest,*
I chase the moments with a serious song.

Young.

D E D O O D.

Waar is de Man, die mij den Dood zal zingen,

Met klanken, waardig aan den Dood?...

Hem, die, nooit te vergeefs, op stervelingen,

Zijn scherpgewette pijlen schoot!....

Hebt ge één dier pijlen ooit gewoogen?...

Zaagt ge, onverschrokken, hem in de oogen?...

Of hebt gij uwen levens-tijd,

'T verderf ten dienste, toegewijd?

Zijt gij een Held? — en hebtge, in zeven Oorelogen,

De pijlen van den Dood, naauwkeurig, afgewoogen?...
W

Ja! zij zijn zwaar! — Ten proeve van hun kragt,

Hebtge uwen broeder zelfs, met eigen hand, geslagt!

Gij — Neen! gij kunt den Dood niet zingen! —

Al naamt ge, in onverschrokken moed,

De Harp; geen snaar, die niet zou springen.

Op 't zien van Menschen-bloed!...
Hij, die, noot te verrijkt, op hervallen
Zijn lichaamszwaarte pijlen schroot...

De Dichtkunst zingt den Dood, wanneer hij, in de graven,

Een kalme rust bezorgt, aan 't zorgend hart der braven;

Zij vreest alleen 't verderf! en haat de wreev'le hand,

Die bloed, en vuur, en vlam verspreidt op 't vreedig land!

Maar Gij, die, op de Zee, in de ongestuime golven,

Door d' afgrond van den Dood,

Schier dagelijks, wordt ingezwolgen,

En onverschrokken blijft, bij 't dreigen van den Nood!

Gij weet het, hoe de Hoop, die Vuurbaak aller wenschen,

In Eeuw'gen nacht gehuld, ontvlugt voor 't oog der menschen.

Gij zaagt vaak, hoe één golf,

Terwijl 't verderf, aan uwe zijde, waarde,

Schier 't gantsche leven van een waereld-deel bedolf,

En u alleen, bij 't leven, spaarde! —

Gerust op uwe kiel, hebt gij, in al zijn magt, |

Den Dood gezien, en tog den Dood veragt! —

Gij hebt den Dood gezien?... Hoe was hij? — zijn zijne oogen,

Als onweêrs-blikfems uit den Hoogen?...

En was, hem, de afgrond van de Zee

Ten Troon; of staat zijn Zetel in de wolken,

Wen zijn Heraut zijn ak'lig wee

Verkondigt aan de Waterkolken?....

Hij zwijgt! — en wijst mij, op den Oceaen,

Een fchip in nood, met onbeweeg'lijke oogen, aan.

'T gefronfte voorhoofd, grijs geworden in gevaaren,

Schijnt, als de Rots in Zee, te speelen met de baaren. —

Zie, hoe hem 't vuur, uit de oogwenk, blinkt! —

Is daar de Dood? ... Hij zwijgt, en vliegt ter hulpe, en zinkt.

Zoo zinkt, en sterft de hoop, te gader

Van Weêuw en Wees! 'T onnozel kind

Steekt de armen uit naar zijnen dooden Vader,

En heeft geen hulp; de Vrouw derft haren vrind,

En word niet meer bemind!...

Het graf geeft rust; — de moeilijke dag van morgen

Doet Man, noch Vader zorgen; —

Maar 't eenzaam Huisgezin mist, als het schip, zijn ree,

En drijft in volle Zee!...

Wat helpen ons de hulpelooze traanen;

Verlaten Menschdom? — is de smart

Ook waarlijk een Vriendin van 't hart?

En zal zij, sehreljende, u, den weg van uitkomst baanen?

Vondt ooit een dwaalend schaap, in de onbekende hef,

Bij haar, zijn' Herder weêr, en de eigen klaverwel? —

Gij worstelt op de Zee, of in woestijnen,

Door dikken mist, met labyrinthen van verdriet;

Geen zon van hoop kan, door dien nevel, schijnen;

En gij, te moedeloos, gij ziet

Geen Leidsman aan uw zijde; op Zee, de Vuurbaak niet!

O gij, die, 't minste zwak, voor zwakke stervelingen,

Het wezen van den Dood durft zingen?

Waar zijt gij, dat ik me, aan uw zij,

Den Dood ten zanger, wij?

'K heb een Priëel der rust; daar kunt ge, in stille nagten,

Den akker van den Dood betragten:

Hij zaait er 't zaad des levens over 't land,

En biedt ons, in 't verschiet, de vriendelijke hand.

Daar heb ik, bij de graven, vaak de beenen,

Weleer, door Vrienden-hand, ter ruste heen gevoerd,

En nu verwaareloosd, nu gindsch, dan derwaard, henen,

Als nietig, weggeschopt, met eerbied aangerocrd;

En hen verzameld; op de zerk mijn's Vriends, gezeten,

Heb ik ze een Rustplaats toebereid,

Niet ter vernietiging, maar voor eene Eeuwigheid!

En zoo de voorspijs van uw Feest gegeten,

O agtb're Dood! — Dat vrij

Uw oog, der weelde tot verschrikking, zij!

De Man der wellust, voor u, vreeze,

En, aan den wand, zijn vonnis leeze! —

Gij zijt mijn Gids, op 's Waerelds woestenij!

Gij zijt, voor mij, niet meer de vijand van het Leven,

Schoon ik dit opschrift, aan uw' Altaar, had geschreven!

Zinds mij uw Herder-staf geleidt,

Wees mij uw vinger 't pad van 't graf naar de Eeuwigheid! . . .

Wat heeft uw voet te rug? — de plaats is Heilig!

En de afgematte Deugd, en de Onschuld zijn er veilig! —

Daar woont de Rust; Het moedeloos verdriet

Verstoort er heure kalmte niet. —

Hoort gij het ruischen van de graven.....

'T zijn Eng'len, die den moeden wand'laar laayen!

Zijn weg was lang, en woest; en 't pad

Der woesttenij maakt moede en mat. —

Gij heeft te rug...! die stille graven

Zijn niet verschrikk'lijk, maar een Rustplaats voor de braven!

Gij vreest den Dood? — O! komt, en ziet!

De Dood is uwe vijand niet! —

Zou een geruste Grijsaart zijne kind'ren,

Die hij bemint, in hunne ruste, hind'ren! —

Hij lagcht den zuig'ling, in zijn wiegje, of aan de borst

Der Moeder, toe; en torst,

Hoe oud ook, van den morgen

Tot 'savonds toe, met zijnen Zoon, de zorgen

Des huisgezins; — Hij leert hem, hoe 't gewigt

Des Levens, minder zwaar, op zijne schoud'ren, ligt;

En hoe hij, met het minste zweet,

Het daaglijksch brood des arbeids eet. —

En vreest gij zulk een hulp? — O! komt, en ziet!

De Dood is uwe vijand niet! —

Daar staat hij! — Millioenen jaaren

Des ouderdoms verzilv'ren hem de haaren.

De Tijd is in zijn hand! en, leunende op zijn' staf,

Rust de eene voet op de aarde, en de andere op het graf!

Zijn voorhoofd, met geen rimpels overtoogen,

Toont ons zijn' vriend'lijk - wenkende oogen! —

Hij lagcht u toe! — Zijn boezem, ongewend

Aan onrust, schijnt, met uwe zorgen, onbekend;

Maar, uit zijn vaardig, mann'lijk wezen,

Kunt gij de Hulp, en Menschen - liefde, lezen!

En, hem, dien hij bemint,

Blijft hij, in allen nood, een onaffcheidbaar vrind,

Een Engel Gods, van de Almagt, u, gegeven,

Ten Leidsman door het Leven! —

Waar wijst zijn vinger heen? .. Wat staartge! Is, voor uw oog,

Dat vergezicht te lang, die steilte, gindsch, te hoog? —

Daar henen loopt uw pad. — O! zoudt gij waanen,

Dat u de waereld eenen effen weg kan baanen?

Of dat de huppelende jeugd

U, Eeuwig, met haar dartel spel, verheugt? —

Gij wandelt op onzekere aarde, Broeders!

Gevoelt uw' staat! Gij mist de hand een's trouwen Hoeders! —

Die Hoeder is de Dood! — zijn staf,

Zijn staf alleen, geleidt u, veilig, door woestijnen,

De nevels doet hij, uit het dal des doods, verdwijnen,

En geeft ons, na de reize, een zoete rust in 't graf! —

Daar wacht gij.... wacht ik... God, die, op den weg van 't leven,

Zijn' Engel, ons ten Gids, wil geven!.....

Grijze Vader van het graf!

'K zal, aan uwe hand, niet vrezen;

Hij, dien gij, ten Gids, wilt wezen,

Dwaalt, ter zijde, nimmer af! —

Wen, in 's Waerelds zandig dal,
And'ren, op den weg, verfmagten,
En, vergeefs, den avond wagten,
Die hen niet verkwikken zal!

Wen de woefte wildernis,
Daar de dieren, hong'rig, huilen,
Hem verschrikt! en, om te schuilen,
Nergends eene wijkplaats is!

Wen het angstige gelaat
Hulpe smeekt; 't ontrouwe Leven
Geen vertroosting meer wil geven;
Alles, alles hem verlaat! —

O! hoe troostvol, is mij dan

Uwe hoede? — 't stadig zwerven

Leert mij, dat ik u niet derven,

Zonder u, niet reizen kan!

'T pad is lang; en, op mij, schiet,

Ook, de barre Zon van 't leven

Heete stralen! — Schaduw - dreeven

Vindt men, in woestijnen, niet!

Beekjes koelen, op de hef,

'S Wand'laars voet niet; frisse teugen

Kunnen 't harte niet verheugen;

Alles is er woestenij!

Maar geleidt mij niet uw hand,

Vaderlijk? — geen wildernissen

Zullen mij den weg doen misfen

Naar 't gewenschte Vaderland.

Bij u, houdt de zwakke moed!

Ook zal ons de nacht niet hind'ren.

Is uw oog, voor uwe kind'ren,

Niet een lampe, aan hunnen voet? —

Grijze Vader van het graf!

'K zal, aan uwe hand, niet vrezen;

Als gij mij, ten Gids, wilt wezen,

Wagt ik, moedig, alles af! —

C A N T A T E

VOOR HET DERDE JUBEL-FEEST

VAN

UTRECHTS HOOGHE SCHOOLE,

Op den 31sten Maj 1786 gevierd.

*Entschlafnes Jabrhundert ,
Hebe dein niedergesunkenes haupt noch einmal empor ,
Und gib dem neugebohrnen Jabrhunderte
Den Segen , den du hattest !*

*O hierum flehen wir und unsre kinder ,
Vorsehung , dich an !
Vorsehung , Dich , die jetzt die völker
Mächtig erinnert : Sie herrsche !*

Klopstock.

C A N T A T E.

Choor.

O Gij, die, boven 't zwerk, ons hier vergaderd ziet!

Wij brengen aan Uw' Troon, waar voor wij nederknielen

U, onzen God, ons vijftigjaarg lied! —

Ach! mogt de Geest Uw's Zoons ons dankbaar hart bezielen,

Op dat wij, schoon in 't stof,

Des Hemels hoogen toon, tot uwen lof

Als Menschen Uwer waardig, zongen,

En Uwe Seraps ons, met Psalmgezang, vervongen! —

Ai! hoor ons dankbaar lied!

Genadig God! die 't oog der Blijden gaarne ziet!

Solo.

De Tweedragt dreef, van volk tot volk,

Haar rondomdond'rende Oorlogswolk

Nog voor haar dreigende oogen heenen!

Heur woede was nog niet geblust;

En eeuwig schein de zachte rust,

Voor 't menschlijk oog, verdweenen!

De Wijsheid schein de woeste streken

Der woelige Aard',

Als heuren stillen roem onwaard,

In Zaliger gewest ontweeken! —

Choor.

Toen heeft zij, in ons schoon gewest,

Heur vasten Troon, bij ons, gevest!

En, driemaal vijftig jaaren,
Heeft zinds de Zon van Gods gerechtigheid,
Rondom ons, in gevaaren,
Heur vriendlijk licht verspreid! —

Duetto.

A.

Hoe heerlijk schijnt haar licht,
In 't midden van den Troon! —

B.

Ai! dat, in ons gesticht,
De Wijsheid Eeuwig woon! —

A.

Haar zegen is, als daauw,
Die 't jonge veld doet bloeijen;

B.

Al dreigt de Orkaan zijn vloek,

Haar vrugt zal weelig groeijen!

A en B.

Dat dan de Wijsheid Eeuwig bij ons woon!?

Heur ftraalen ons verlichten!

Zoo zal God Zijnen Glorie-Troon,

In 't midden van ons, ftichten! —

Choor.

Hem, die ons zijn zegen geeft,

En wiens zegen Eeuwig leeft,

Zullen onze dankb're handen,

Op het Altaar Zijner Eer,

Heilig Offervuur ontbranden!

Onzen God, der Vad'ren Heer!

Vieren wij dit Feest ter Eer!

Recitatief.

De Wijsheid heeft, met eigen hand,

Zich zelf een Heiligdom geplant;

Daar woont zij. In heur agt'bre zaalen,

Heeft, wars van 't Aardsch gewoel,

De Godsdienst haren stoel. —

Rondom verspreidt de Zon heur stralen,

In al haar Majesteit!

En de Engel der gerechtigheid

Hong daar zijn Heil'ge schaaLEN. —

God kwam omlaag, en gaf haar 't kruid der Aarde,

Dat, door Zijn hand bereid, den mensch bij 't leven spaarde. —

Choor.

Zingt den God der liefde Psalmen!

Laat ons lofgezag weërgalmen!

Wijsheid heeft, met eigen hand,

Haren Troon, bij ons, geplant! —

Laat ons lofgezag weërgalmen!

Zingt den God der Wijsheid Psalmen! —

Aria.

Grijze Godgewijde Tempel!

Kwam als Lentedauw, weleer,

Niet op uwen Heil'gen drempel,

's Hemels blijde zegen neêr? —

Toen de Wijsheid de Aarde ontweeken

Scheen in Zaliger gewest,

Heeft ze, in *Utrechts* lieve strecken,

Op Gods wenk, heur Troon gevest! —

Ja! Gods zegen kwam weleer,

Grijze Godgewijde Tempel!

Fris op uwen Heil'gen drempel,

Als de daauw der Lente, neêr.

Duetto.

A.

Vaders van den ouden tijd

Zagen eens de Lente bloeijen;

B.

Wij hun' Tempel toegewijd,

Zien de vrugt der wijsheid groeijen!

A en B.

Nooit zal *Utrechts* roem vermind'ren!

Eenmaal zullen onze kind'ren

Vrùgten plukken van den dag',

Dien geen Sterv'ling fchooner zag! —

Choor.

Laat ons dan, met Jubelfnaaren,

'S Tempels Jubelfeest verjaaren!

Zingt: Triumph! Triumph! Triumph! —

Pauken- en Trompet-geschal

Galme in *Utrechts* ouden wal!

Onzen God, der Vad'ren Heer!

Vieren wij ons Feest ter eer!

Pauken- en Trompet-geschal

Galm': Triumph! Triumph! Triumph!

Galm: Triumph! op *Utrechts* wall! —

ODEN EDEREN

ODEN EN LIEDEREN.

Aan

MEJ. FRANCINA BAANE.

Ja, Phyllis! — Phyllis! roozen, die de Aarde voedt,

Zijn weinig duurzaam; kort, als de dageraad!

Zij oop'nen haren schoonen boezem

Slechts, om den giftigen kelk te drinken.

Was niet uw Vriend — zijn Geest voor het Vaderland,

Voor u zijn liefde — schoon, als de Lentebloem,

Die, voor den reeds verjongden Sterv'ling,

Levenverwekkende geuren heenspreidt? —

Wen eerlang weêr de Lente de velden fiert,
Beschouw dan, om u, de ak'lige Donderwolk;
Hoe ze, op den allerschoonsten morgen,
Duizende lagchende bloemen neêrvelt! —

O! Schrei dan, Phyllis! Ja! dat een traanenvloed
Zich vrij in 't offer, ach! van uw ziel vermeng!
De Godheid kent voor u die waarde;
Zou Hij geen traanen der weemoed zeeg'nen?

Maar, éénmaal rijst hij schooner, de Dageraad!
Dan bloeijen roozen, duurzaam, als de Eeuwigheid!
Daar zal geen donder u verschrikken;
Hagel geen bloemen der Lente neêrflaan!

A.

NA SELMARS HERSTELLING.

Hoe stil verheft zich 't dankende Christenhart!

Stroomt zagt gij traanen! Gaf niet den zegen God? —

Gij zijt voor 't hart, als malschen regen,

Wen hij na krakenden donder afdaalt.

Mijn oog bezag den Leidsman, dien God mij schonk;

Mijn ziel dronk warme stralen van wijsheid in;

Terwijl mijn aandagt, vol verrukking,

'T beeld van den Schepper! — geen stof — herkende!

Zoo drinkt een Ad'laar kragten des levens in,

Bij 't Godlijk zonlicht. — Steig'rend gedenkt hij niet

Aan de Aarde, daar vergift'ge pijlen

Hem, met een dreigenden blik, verwagten. —

Maar God verscheen me in straffende Majesteit!

Verbolgen wolken dekten zijn Vaderoog;

Terwijl 's Verdervers trage voetstap

Vreeslijke spooren, in 't stof, te rug liet!

Ik dank u, Vader! — Hebt gij mijn hart beproeft;

Uw hand gaf zegen! O! mij mijn Selmar weêr!

Mijn hart verkwikking! Balfem des regens,

Wen hij na krakenden donder afdaalt!

A.

Aan

M I J N E E L I Z E.

Neen, Antoinette! wen ons de Sikkel dreigt, —

Wanneer de Dood mij vroeger ten grave roept!

Geen traan van wanhoop, geen vertwijff'ling

Zal u mijne Eeuwige liefde ontvoeren.

Ook mij, — wanneer u 't Vaderlijk woord gebiedt;

Wen gij gehoorzaam mij op dien wenk verlaat! —

Geen droom, neen! geen onzek're toekomst

Zal mij uwe Eeuwige liefde ontvoeren!

D

Geen sterfbed scheidt ons! — Vrees der vernietiging

Beangst geen leger, daar men den Hemel wagt!

Wat is hier 't leven? Antoinette!

Meer dan voor de aarde bemint mijn hart u!

Gevoelt gij, Lieve! wat ons de Godsdienst geeft?

Ziet ge ergends grenzen, die zij de liefde stelt? —

○ Ja! zoo waar, als God ons t'saambondt!

Zullen we elkander bij Jesus weêrzien! —

Aan

DE TOEKOMSTE,

Na mijne bevalling.

Onzichtb're Toekomst! vol van onzekerheid

Omfluit gij 't hart — mijn hart, dat op God vertrouwt;

Wat vreest mijn Ziel, die, meer dan immer,

Boven uw' donkeren Chaos rondzweeft?

Mij was 't verschrikk'lijk zwaard des verderfs nabij;

De bijl reeds aan den jeugdigen boom gelegd! . . .

Daar weende Selmar, badt en weende,

Dat zich de wolken des Hemels scheurden!

En God verhoorde 't; — Sidd'rend verhefte zich

De vaist des Doods; diep zonk ook zijn Sikkel neêr!

Maar slechts in de Aarde, die zijn beeld'nis

Verre uit mijn sterfelijk oog ontvoerde.

Omhoog, mijn Ziel! wat zweeft ge, in onzekerheid,

Nog steeds den afgrond vol van gevaaren rond?

Omhoog van de Aarde! breng uw offer,

Dankend, aan Hem, die zijn zwaard te rug hieldt. —

Vergeef, mijn Vader! — kwijnende treurigheid

Omzweeft mijn Cither; dringt zich in 't Lofgezag,

Dat U mijn dankend hart zou heil'gen!

Vader! vergeef, dat mijn Ziel zich neêrbuigt! —

Ja, Selmar! 'k heb den troost uw's gezangs gehoord;

Ik heb gezien den glans des vooruitgezichts! —

Mijn voet zal ook, op 's Levens schijdweg,

Moedig als gij, de valei doorwand'len!

A.

TER BRUILOFTE

VAN

den Wel Edelen Gestrengen Heere

Mr. J. HINLOPEN,

Raad en Secretaris der Stad UTRECHT.

Geen lier, besnaard tot dartelend Feestgezag,

Dat Liefde en Wellust, lagchend, ten dans geleidt,

Bespeelde ik gaarne; ik zweeg en weende,

Wen mij een morgen des zegens daagde. —

Geen traan van smarte, — Neen! — die de Liefde zelf

In 't ooge koestert, weende ik; maar speelde niet!

Ook zweeg mijn Harp, bij wier Choraalen,

Immer mijn geest mij in lied'ren wegsmolt.

Toen mij een Engel, en, aan zijn hand geleid,

Elize mij aan 't Altaar der wellust bragt,

Speelde ik geen lier, geen lied der vreugde,

Dat zich door dansfende reien wentelt. —

Ook niet, toen de Eerst'ling, dien mij de Liefde gaf,

De Zoon mijn's harte mij aan den boezem zonk,

En mij de Juichstem *vader* noemde! —

'k Offerde Gode; maar weende, en zong niet! —

Was ooit een'vreugde grooter, — de kalmte meer,

Dan die des Zeemans, wen hij de volle Zee,

En 't dreigen der verbolgen baaren,

Digt aan den boezem van Fannij, nadenkt?

Ik heb die vreeze, — ook ik heb die kalme vreugd?

Gefmaakt, en zong niet! — 'T dartelend Feestgezag

Der Bruiloftsmaal, noch 't lagchend wieglicd,

Speelde ooit mijn vinger; ik zweeg en weende! —

En gij, mijn Zanger! eischt van mij liergezag

Vol liefde en blijdschap, — vraagt mij om liederen,

Waar in het jeugdig vuur des levens

Magtige vonken van wellust uitschiet?

Zal ook een Harp, die onlangs den Dood bezong,

Die gaarne in 't woud, in somb're woestijnen, klinkt,

Wen zij, de gunst der Waereld moede,

Zagt aan de borst van Elize fluijstert, —

Aan 't Altaar zingen? — nu zij het Treurgezang,

In 't eenzaam hol der donkere Graffpelonk,

Nog naauwlijks uitgespeeld, met traanen,

Digt aan 't gebeente des dooden neêrlegt?

't Geluk der Ziele is, ach! op de Waereld niet

Voor 't hart, dat daag'lijks sterft! welgelukkig hij,

Die, met mij, in den arm der liefde

Kalmte geniet, met het zijn' te vreden!

Wat zal ik zingen? 'T oog, door bedroogen waan

Te zeer verzwakt, beschouwt, in 't vooruitgezicht,

't Geluk niet meer, en kent geen voorspoed,

Dan die in 't drijvende zwerk voorbijvliegt.

En tog ontspringt mijn hart mij van vrolijkheid;

Mijn ziel is blijde, en huppelt den boezem rond;

Ik smaak een' vreugde, als die der Eng'len,

Wen zij een' sterfeling zalig noemen!

Ja, gij zijt zalig! — 'k weet, wat de Liefde schenkt;

Ik heb gevoeld den gloed, dien de wellust geeft!

De vloek zelve is bij haar ten zegen,

Wen mij Elize onafscheidbaar aanhangt!

Met meerder zegen, dan die mijn God mij schonk,

Met meerder kalmte, dan die mij nog omringt,

Na dat ik, ^{uit} de hand des Scheppers,

't Leven aan 't vijftal mijn's harte weêrgaf, —

In grooter glans, beschijne U de Zaligheid,

De Zon des Huw'lijks, wen zij in volle pragt,

In 's voorspoeds luisterrijke straalen

U, aan den arm van het Leven, voordleidt! —

Zagt is de kalnte, die U de Wellust schenkt!

't Geluk nog grooter, wen gij den Eersteling

Des Huw'lijks. met geheeven armen,

Voor den Almagt'gen ten Offer, opheft!

De naam der Liefde is zalig en zegenrijk!

Nog meer de stem, die, stemelend, vader zegt!

Zij leert gewigtiger bestemming,

Dan die Welspreekendheid kunstig afschetst.

O Vriend! welzalig hij, die, vol zekerheid,

't Gelukkig lot der ted're nakoom'lingschap

Vooruitziet; die, op God betrouwend,

Nuttig voor hun en de Waereld voordleeft!

Maar zwijg, mijn geest! Mij lagcht, aan den Zeeuwfchen stroom,

De Zon der blijdschap! ach! dat het Leven zieh,

Vol vreugde en welhust, door mijne ad'ren

Wentelde, en lied'ren der liefde voordbragt

Bij meerder Jaaren, kommer — en zorgenvol,

Was tog mijn hart, als 't harte des Jongelings,

Als Jonathans, die, met zijn' David,

Gaarne den onfpoed en zegen deelde!

Wat raakt de zorg mij, nu Gij mijn Vriend beschijnt,

O lief'lijk Licht! dat de Aarde ten Hemel maakt!

Ik klaag niet, zie! mijne eigen zorgen

Vliegen, als rook, voor 't geluk mijn's Vriends weg!

Ik Juich! het hart springt, Jubelend, op in mij!

Mijn Ziel is blijde, en huppelt den boezem rond! —

Maar, met weemoed'ge vreugdetraanen,

Zal ik het Feest Uwer liefde vieren! —

Aan

M I J N E L A N D H O E V E .

Bemin'lijk *Lusthout*! Vriend mijner Jong'lingschap!

Bij meerder Jaaren, ook nog de deelgenoot

Mijn's harte, wén de gulle vreugde

Mij aan den arm van Elize toelagcht!

't Is zalig, Broeders! wen men den voetstap zet

Op eigen bodem! als gij de schaduwen

Uw's eigen Olmbooms kunt genieten,

En op uw Vaderlijk erfdeel rusten!

Is U het kooren, dat op uwe akkers groeit,

Is U de druif, die aan uw' Wijngaart zwelt,

Niet meer verkwikk'lijk, dan het Gastmaal,

Dat U de gunst van den Hoov'ling toedient?

Mij spijsst het vischje, dat ik, met eigen hand,

In vijvers opfloot; Fris en verkoelend is

De teug der altoos klaare welle,

Die 'k, ter verkwikking, mij zelven opdolf.

Geen Lusthof, neen! ook wen een *Horatius*

Zijn lof bezong! al nodigde *Anacreon*

Mij in zijn schaduw! neen! geen Lusthof

Gaf mij den wellust mijn's eigen akkers!

Kent gij den Vogel, die ons de lied'ren leert

Der liefde? die U, meer dan gij zelf vermoogt,

Den God bezingt, die onze wouden,

Even als Berseba, wil bewoonen?

Wen 'smorgens ons de nagtegaal welkom heet,

En 'savonds, met ons, 't maanlicht ten gids verkiest,

Dan wenschet ^{ge}U geen beter Eden,

Meer dan een Vorst met uw lot te vreden!

Meer dan een' akker, meer dan een koele bron! —

De goede Schepper schenkt mij zijn' Zegen ruim! —

'k heb meer, dan alles! — Ziet! hoe dart'len

Om mij de Lief'lingen mijner liefde! —

Weet gij dien wellust? Kent gij den Vader-naam? —

Komt Broeders! komt, en smaakt, wat uw broeder smaakt!

Gij kunt mijn's Olmbooms fchaatw genieten,

En op mijn vaderlijk erfdeel rusten! —

Aan

DEN VRIJGEEST.

Beklaag'lijk sterfing! — Wraake der Eeuwigheid

Spruit uit uw grafplaats! niet der vernietiging! . . .

Gij moet den kelk der wroeing drinken ,

Vlammen der richtende Godheid voelen!

Waar heen? — Ontmenschte! zult gij den zuigeling

Van 't harte rukken , waar hij zijn' kalmte smaakt?

Waar was de hoop — de troost des Christens,

Wen hem geen Vaderlijk oog bewaakte?

Vermeet'le vrijgeest ! lagchende doemeling —

Mijn boezem siddert, wen ik uw aanschijn zie !

Beeft nooit het hart u in de grootheid,

Die u de valsche verleiding schildert ?

Ga weg van mij ! mijn geest is geen prooi voor u ;

Uw rollend oog, dat angstig naar vrijheid zoekt,

Ontroert het stille hart een's Christens !

Wee, wen de Dood uwe grootheid wegmaait !

Waar is dan kalmte, wen gij de waereld mist ?

Gij zoekt verleiding, daar u het stof ontzinkt !

Zij lagcht om haar elendig offer,

Nu ze u, als slaaf, voor den Dood ziet krommen !

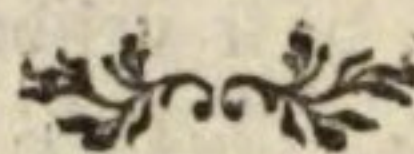
Ik dank u, Vader! Troostrijk en zegenvol,

Spruit, uit mijn grafplaats, 't leven der Eeuwigheid!

Zoo zingt een Christen: Hallelujah!

Wen hem Uw Engel ten leven opvoert! —

A.

Aan

DE ZORGEN.

Gij kind'ren des donkeren Nachts!

Vermoeijende, knellende, zorgen,

Die 't eenzaam hart,

Zoo dikwerf aan zijn' stille rust ontvoerd,

Zijn kalmte en vreugde rooft!

Als kind, overdekte uwe hand

Mijn' lagchende jeugd met uw' nevel;

En 't schuld'loos oog

Hing neêrgebukt, gelijk de Lentebloem

Voor zwaaren hagel buigt.

Wen lisp'lende toonen van vreugd,

De tederste liefde mij lagchten,

Dan doofde uw hand

Het licht der ziel, voor hooger kring bestemd,

En sloeg mij in het stof! —

Zoo worstelt, van have en van huis

Verwijderd, de moed'looze balling,

Tot hij, in 't eind

Het zandig pad der woestenij doortobd,

Om huis en have weent.

Maar, — dank zij der Lijdenden God! —

In 't Vaderland, en in woestijnen

Voert ons zijn hand!

Zie, hoe zijn wolk, van rijken balfem vol,

In frissen regen daalt!

Daal steeds zoo in 't zwoegende hart,

O kalme, verkwikkende, Regen!

Wanneer de ziel,

Vermoeid van al te zwaare zorgen hijgt,

In 's waerelds woestenij!

Ik ben der vermoeijende zorg,

Der boezemaftobbende smarte,

Ontvoerd! mijn ziel

Beweent geen have en huis, maar staart van verr'

Op beter Vaderland!

Hier geeft mij de Liefde all' haar vreugd! —

Bij Selmar verheugt zich mijn leven,

En, aan zijn hand,

Zou mij, zelfs in de dorste woestenij,

Een pad van roozen zijn!

Het oog op den zichtbaren top

Des Bergs, der Gerechtigheid zetel,

Zien wij het land,

Waar nimmer 't hart van 'swaerelds zorgen hijgt,

Geen traan van smarte vloeit! —

A.

Aan

DE WAERELD.

U, die in een Chaos van smart
En weelde, vol grijze verwagting,
Het uur verbeidt,
Waar op de bijl, aan d' eik gelegd,
Een wissel val bedreigt!

Ik zie reeds den wagg'lenden kruin;
Maar, nog voor den tijd der Ruïnen,
Zingt U mijn lier,
In 't midden van Uw' woesten schoot,
Met veegen toon, een lied!

Ja, Waereld! U, Leidsvrouw des Doods,

Bezing ik! maar niet als de slaven,

Die ge aan uw' hand

Ten slagbank voert; mij lagcht uw oog

Vergeeffche lonken toe.

Uw juichen verkeert zich in druk!

En was mijn Jehovah geen Redder,

Dan zweeg de ziel,

Gedrukt door all' uw knagend leed,

In deze woestenij.

Al druipt ook uw beker van smart,

Van knellende zorgen des levens,

'k Neem haar met moed,

Op 't eenigst pad der Eeuwigheid,

Als bitt're laaf'nis aan.

Klink dankbaar, niet veeg meer, mijn lied!

En lispel hier toonen van weemoed;

Zij voert ons tog,

Langs bergen en valeijen, haast,

Bij 't einde in 'slevens schoot!

Ja, vluchtige Leidsvrouw des Doods!

Ik offer U dankbare traanen:

Uw loop vertraagt,

In 't strijdperk van dit leven, niet,

Door bangen tegenspoed.

Verfpilt de vermoeide natuur

De rustelooze uren des levens:

Gij blijft getrouw!

En rolt het afgelegde pad

Zorgvuldig van den weg.

Zoo vlieten de dagen der jeugd, —

De went'lende jaaren des levens, —

De grijze stroom, —

Langs uwe bedding, naar het ruim

Der eind'looze Eeuwigheid.

Des zingt U mijn bloeiende jeugd,

De ontslotene bloem, na de smarten;

Tot ze eens haar groei

Volmaakt, op de ingestorte puin

Van Uwen grijzen Troon! —

A.

Aan

C I D L I.

Kuschjes, lagchjes, 'minnelonkjes,

Gulle vreugde, en wat niet meer?

Hupp'len door de Bruiloftszaalen; —

Keeren stil en kalmer weêr.

Cidli! hebt gij, in de Lente,

't Lagchen der natuur gezien? —

Zoo veel bloeifems van den boomgaard

Wel in vollen bloeij gezien?

't Is het beeld der Bruiloftszaalen :

Verre af is m'er van geweest ;

Maar hoe ligt verstrooijen stormen ,

Hier en gindsch , de bloemen heen! —

Lieve Cidli ! in mijn' boomhof

Staat een Pipping aan den vliet ;

Schooner is geen boom op aarde , —

Voller bloeide een Pipping niet !

Maar , hoe kort , hoe broos die vreugde!

'k Schreidde hartlijk bij den boom!

't Meest van all' zijn lieve bloeifem

Drijft nu , vruchtloos , in den stroom !

Zoo verkwistend is de Lente!

Zoo verspillend is de Min!

Lagchjes, kuschjes, minnelonkjes, —

Ach! daar is heur schat niet in!

Ed'ler bloeifems geven vruchten,

Die een rijper zomer voedt:

Zij alleen zijn vast en duurzaam,

Of er storm of hagel woedt.

En die rijpen voor den Hemel! —

O! zij vallen nimmer af!

Zulk een vrucht der waare liefde

Is nog goed tot over 't graf! —

Cidli! laat de bloeisems drijven,

Die de Bruiloftsmaal u biedt!

Cidli! kweek de vaste vruchten;

O, die rooft de waereld niet! —

A.

Aan

MIJN TORTELDUIFJE.

Zagt, beminn'lijk Tortelduifje!

Ed'ler, dan den mensch, op aard'!

O! voor twee getrouwe harten,

Is uw klaagstem alles waard!

Treurde gij, in 't zalig Eden,

Ook wel om uw' itedren Gae?

Neen, daar zongt gij, zonder kommer,

Uw' verliefden zanger na.

Wen ik met mijn' ted'ren Selmar,

In ons eikenboschje, rust,

Is u dan van onze liefde,

Van ons bijzijn, iets bewust?

Menigwerf verwekt uw klagen

Ons een treurig stille traan;

Zwijgend zien wij dan elkander,

Vol gevoel der scheiding, aan!

Wen wij eenmaal zijn gescheiden...

En gij ons vergeefsch verwagt!

Zing dan ook van onze liefde,

En verdubbel uwe klacht.

Trouwe harten zijn 'er weinig,

Weinig op deez' aarde meer!

Veelen zien elkander nimmer,

Nimmer in den Hemel, weér!...

't Aardsche leven door te minnen,

Kort of lang, is zaligheid!

Maar het huis van Eeuw'ge woning

Heeft ons elders God bereid:

Dit gevoelen wij, mijn Selma!

Godsvrucht zij ons eenig doel!

Voor den Troon van onzen Vader,

Stoort geen dood ons Echtgevoel! —

Aan

DEN TREURIGEN CHRISTEN.

Ach, waarom sleept ge uw leven,

Met vreezen en met beven,

Zoo bitter zugtende naar 't graf?

Wagt gij, dus neêrgeboogen,

Met altoos — schreijende oogen,

O Christen! CHRISTUS af? —

Ach! wie zou, door uw schreijen,

Het kronk'lend pad niet mijên,

Daar zelf de Godsvrugt nederzigt —

De Kalmte schijnt te vlugten —

En 't moedelooze zuchten

Tot aan den Hemel stijgt? —

Of zou uw voorbeeld menschen,
Die zich gelukkig wenschen,
En die 'er God ook zelf voor schiep,
Tot reisgenooten maken?
Zou hun een voetpad smaken,
Dat steeds door doorens liep? —

Hebt gij, met tegenspoeden
Te worst'len? vreest gij 't woeden
Uw's vijands, en zijn woest geweld?...
Wat hebt gij tog te vreezen?
Heeft God in allen dezen
Zijn hulpe u niet besteld? —

En loopt uw pad door 't duis'er? —
Wij missen vaak den luister
Van 't zaligmakende geloof!
Al is 't eens nacht; de morgen
Verdrijft tog weêr de zorgen; —
En nooit is JESUS doof! —

Bid veel! gebeden baanen
 Den weg ten Hemel; traanen
 Zijn vrugten zelfs van zaligheid!
 Maar laten 'swaerelds ooren
 Uw smeekgebed niet hooren —
 Niet luist'ren, wen gij schreit!

Laat hen uw blijdschap toonen,
 Hoe zalig 't zij, te woonen
 In 't land, dat JESUS heeft bereid!
 Dat uwe vreugd' hen leere
 De blijdschap in den Heere,
 En hunne zaligheid.

Hef dan het hoofd naar boven!
 Een Christen moet Hem looven,
 Die voor den vloek aan 't kruis zich boog!
 Gaa vrij uit 't aardsch gewemel, —
 Maar juichend, — naar den Hemel,
 Waar heen hij bloedig toog.

Voor u moest J e s u s zwoegen,
Langs 't pad, dat van genoeg
Alöm voor uwe treeden bloeit!
„Mijn kruis is reeds gedragen”:
Laat dit uw lied gewagen
Terwijl gij Hemwaart spoeit.

Uw voorbeeld zij een zegen,
Een vuurbaak op de wegen
Van hun, die naar den Hemel gaan!
Zoo maakt gij reisgezellen,
Die zingend huiswaart snellen,
En blijden liertoon slaan!

Kond' ge, o Christen, die vrouwen!
Dan was steeds uw kronk'land pad,
Schoon gij 't zelf niec kume aanschouwen,
Nader aan uw's Vaders slaal

• 8 •

Voor u moet Jezus zwoegen,
Lange 't pad, dat van zonden
Aldom voort naar bloot
Mijn kruis is reeds gedragen:
Ikar die uw hiel bewaart

D E N C H R I S T E N .

's **V**aders leiding is zoo veilig!

Nimmer vreest het lievend kind,

Aan zijn' zijde, en 't is hem heilig,

Waar zijn vader 't beter vindt.

Kond't ge, ó Christen, dit vertrouwen!

Dan was steeds uw kronk'lend pad,

Schoon gij 't zelf niet kunt aanschouwen,

Nader aan uw's Vaders stad!

Maar nu kiest ge u zelven wegen; —

Kromme wegen leiden af!

Morrend houdt ge u zelven tegen, —

Steunende op uw eigen staf. —

Zie, uw vader strekt zijne armen —

Liefd'rijk uit naar 't doolend kind! —

Hij alleen kan u beschermen! —

Volg Hem, waar hij 't beste vindt.

's Vaders leiding is zoo heilig!

Baant een pad zelfs door de zee!

In woestijnen zijt gij veilig —

Leeuwen zijn voor God gedwee.

Houdt u digt aan 'svaders zijde!

Kies u zelf geen sling'rend pad!

Hebt gij ergends vrij geleide,

Wen gij 't in uw' God niet hadt!

Allen steun en staf der Aarde,

Mist gij bij uw' vader niet! —

Stel in God alleen uw waarde,

Hij ziet juist, dan gij ziet! —

A.

's Vaders leiding is zoo heilig!

Daar een pad zelfs door de zeel

In woestijnen zijt gij veilig —

Leeven zijn voor God gedwee.

— 't Blik niet, onbezonnen, toezien; —

Wen men zijn verhangen weet,

A A N G O D.

Moeten zonder smetend leed.

Vader, geef mij op deeze Aarde

Immer een geduldig hart;

Leer mij op uw' zegen wagten

Ook in de allerzwaarste smart!

Moest mijn wichtje mij niet leeren,

Hoe men 'swaerelds doorens mijdt?

Hoe men, met vertrouwend wenschen,

Liefderijke gust verbeidt?

A

't Plukt niet, onbezonnen, roozen; —

Wen men zijn verlangen weet,

Wagt het van de hand der liefde A

Bloemen zonder smertend leed.

Vader, geef mij, ook op aarde, V

Dat geduldig kinderhart!

'k Zal dan zelfs geen roozen plukken:

Doorens zijn 'er aan vol smart.

'k Wil voorzigtig zijn, en wagten,

Tot Gij zelf me uw' zegen geeft;

En, als kind, geduurig leeren,

Hoe men door vertrouwen leeft!

A.

MIJNE REIS.

Al heb ik, op mijn boot,

In 'swaerelds zee, geen zijlen;

'k Zal echter niet verwijlen,

Al is de reis wat groot!

'k Heb riemen om te roeijen,

En kragten in mijn' vuist; —

Wat werks te meer zal juist

Mij niet te zeer vermoeijen.

'k Wil langer niet meer dwaalen;

Ik zie mijn's Vaders huis!

En zou ik dan nog draalen,

En woonen in een kluis?

Ik vond aan vreemde stranden

Niets, dan wat woestenij;

Geen haven, om te landen,

En nooit iets goeds voor mij.

Dat and'ren voor den wind,

Al zijlend, landwaart spoeljen!

'k Wil, als een dankbaar kind,

Mijn's Vaders bootje roeijen.

'k Kom tog allengskens nader

Aan 't huis van mijnen vader;

En zie reeds, aan de kust,

Zijn koele Tent ter rust!

'k Zal daar nooit meer verdwaalen;

Maar, aan mijn's Broeders hand,

Hem mijne reis verhalen

Naar 't lieve Vaderland!

Aan * * *

Neen, de waereld zaait geen bloemen,

Heeft geen Mirtenbosch geplant,

Voor den vreemd'ling, die mag roemen

Op een beter Vaderland.

Voor hem, zijn heur Mirtengangen

Labijrinthen naar het graf,

En vergiftige adderslangen

Schuiflen langs de hagen af.

Wat zij beeken noemt, zijn poelen,

Zwart van modder, in zijn oog;

Niets kan daar zijn' dorst verkoelen;

Voor hem zijn heur bronnen droog;

Rijkdom, wellust, eer, vermaken

Alles, wat de waereld biedt,

Doen hem zijne reis niet staken;

Hind'ren zijn begeerte niet.

'k Agt, o Vreemd'ling! ook geen bloemen,

Die de waereld heeft geplant;

Ook ik mag mij Burger noemen

Van een beter Vaderland.

Schraag mij op mijn wank'le schreden;

Leer mij, hoe men de adders mijdt; —

O! ik zie het aan uw' treden,

Dat gij mij ten Engel zijt!

'k Draag met u, op reis, gewillig,

All' de lasten der woestijn;

En het is mij onverschillig,

Of zij lang of kort zal zijn.

Moeten wij wat moeilijk klimmen;

't Is de weg naar 't Paradijs!

En de Ster aan den Oosterkimmen

Is een zek're Gids op reis! —

Aan

DE WAERELD.

Nimmer zegt ik, trotsche waereld!

't Duurzaam goed in uwen schoot;

Neen, hoe schoon, hoe rijk bepaereld!

'k Agte uw' schatten nimmer groot! —

Gaat gij voor 't onzeker leven,

Voor gewaande zaligheid,

Arme slaaf! uw offer geven,

't Zeker erfdeel van uw' vlijt?

Of ge, als zuig'ling, met haar speelde,

Of, reeds grijs, heur Scepter kust!

Ach, zij schenkt geen ware weelde,

Geeft u nimmer zek're rust!

Onbezonnen Jongelingen,

Losse meisjes, voert zij mee;

En, uit nog veel wijzer kringen,

Sleept zij zelfs de grijsheid mee!

Zegt, wat geeft ze u, arme slaaven!

Dat ge uw boeijen niet beklaagt? —

Wat, voor al uw loopen, draaven, —

En de ketens, die gij draagt? —

Hoort gij gindsch den ploeg - os loeijen? —

't Reed'loos dier verlangt zich vrij!

Ach! en vrije menschen boeijen

Zich aan 't juk der slavernij?

Nimmer zoek ik, groote waereld!

't Duurzaam goed in uwen schoot;

Neen, hoe schoon, hoe rijk bepereld!

'k Agt u en uw' schat niet groot!

En al deedt ge, om lief te koozen,

Mij zelfs all' uw boeijen af!

En al boodt ge me all' de roozen,

Die de waereld immer gaf! —

'k Wil geen bloemen, die gij plukte;

'k Haat uw gunst, en all' uw eer!

Roozen, die de moedwil plukte,

Zijn voor mij geen roozen meer!

En al planttet ge all' de netels

Van uw ongunst op mijn pad! —

O, zij branden niet, de netels,

Die men aan heur stengels vat!

En al wildet gij mij dreigen

Met behoefte! ik agte 't niet!

't Daaglijksch brood valt ligt te krijgen,

En ook meer behoef ik niet!

Gunst of ongunst, 't is me om 't even,

Wat mij hier op aard' verbeidt;

Waereld! 'k zoek geruster leven,

'k Zoek den schat der Eeuwigheid!

A.

2

Aan

S E L M A R.

Selmar! o, gij moet van menschen -

Hand niets wenschen,

Schoon zij u van verre wenkt!

'k Heb de beek, met eigen oogen,

Op zien droogen,

Die de valsche gunst u schenkt!

Ook ik heb de Hoop bezongen,

Mij ontsprongen

Bronnen in de woestenijs,

Onbekend met 's waerelds smarte,

Was mij 't harte

Zoo onschuldig, en zoo blij! —

'k Zag een beekje eens lisp'lend stroomen
Om de zoomen
Van een veld vol Lentejeugd;
't Leven scheen, langs 's aardrijks aaren,
Optevaaren
Tot de bron van alle vreugd!

Toen begon mij 't hart te zwoegen
Van 't genoegén,
Dat mij toelagchte in 't verschiet:
'k Volgde 't beekje; maar de golven,
Ach, bedolven
In een meir den stillen vliet!

Dus is 't beeldt'nis van ons leven!
Daaglijks sneven
Gunste en hoope in 's waerelds zee!
Zorg omsluit dan 't vrije harte,
En de smarte
Voert het zwakke hulkje mee!

Zoudt gij dan op aard' van menschen.

Hand iets wenschen,

Schoon zij u van verre wenkt?

Laat ons vaster grondslag bouwen:

Uw vertrouwen

Zij op God, die alles schenkt!

A.

Aan

CEPHISE.

Hier beneden iets te wenschen,

Dat ons zegt ten grave leidt,

Kabbelt, met den stroom der wenschen,

Vrugtloos in de onpeilbaarheid.

't Is, bij 't dobb'ren van den drenk'ling,

Als een aangedreeven plank;

Voor den moeden, matten, wand'laar,

't Steunfel van een ted're rank!

Beiden strekken zij hunne armen

Naar een losse redding heen; —

Ijdel, als den stroom der wenschen

Des elend'lings hier beneen!

Ach, waar heen, verdwaasde sterfling!

Die op aarde een Hemel droomt, —

Rustig inslaapt op de baaren,

Door 't gevaar der zonde omzoomd?

Help! zie gindsch! daar berst en zinkt reeds

De al te zorgeloze kiel!

Wanhoop flapelt al heur woede

Op in de afgetobde ziel! —

Hier beneden iets te wenschen,

Dat u zagt ten Hemel leidt,

Kabbelt, met den stroom der wenschen,

Vruchtloos in de onpeilbaarheid; —

Is bij, 't dobb'ren van den drenk'ling,

Als een aangedreven plank; —

Voor den moeden, matten, wand'laar,

't Steunfel van een ted're rank! —

Ach, waarheen, verdwaasde sterfling!

Keer, ai, keer op de aarde weêr! —

Neen, finds Adam was, kwam nimmer

's Hemels ruste op aarde neêr!

Volg het pad, dat God u voorschreef;

Leef als sterveling, en wensch

Nooit op aard' 't onmoog'lijk erfdeel

Van den afgevallen mensch.

De onschuld woont niet op de waereld;

Zegen is in vloek verkeerd!

Maar den vloek, als mensch, te ontvlieden,

Heeft u zelf Gods Zoon geleerd!

Volg zijn leiding; kies u Jesus

Tot een' Leidsman naar uw graf;

O, dan wagt gij geen' gewaanden,

Maar een' zek'ren, Hemel af!

Aan

DEN CHRISTEN.

Vraagt gij, neêrgeboogen Christen!

Naar den oorsprong van uw smart?

't Is, om dat uw reed'loos twisten

Jesus liefde en goedheid tart.

Zie dat wichtje eens zorg'loos rusten,

Sluim'ren aan de Moederborst;

Zie 't, en leer zijn stil berusten;

's Juicht zelfs, schoon zijn Vader torscht.

Nimmer nog liet de arm der liefde

't Weerloos wichtje in 't puin des druks;

Schoon verdelging 't hart doorgriefde,

't Bleef geen pand des ongeluks!

Laat tog niets uw kalmte stooren!

Christen, hoor het zalig woord:

„ 't Moederhart moog' 't bonzen smooren,

„ Wen zij 's zuiglings noodkreet hoort,

„ God zal uwer niet vergeeten,

„ Schoon gij 's waerelds rampen draagt!

„ Zou Hij van uw smart niet weten,

„ Daar Hij uwe treeden schraagt!”

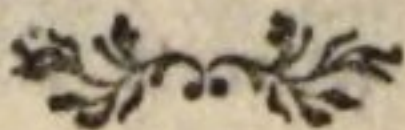
Laat uw hart niet langer twisten;

Draag hier 't juk van tegenspoed:

Jesús liefde is, voor den Christen,

Immers 't eenignodig goed?

A.

H

Aan

E L I Z E.

Bij mijn' geboortedag.

Gelijk de regen der Natuur

In de aarde nieuwe kragten giet,

En, ongemerkt, van uur tot uur,

Het leven vaster wortels schiet;

Ook zoo versterken zich de jaaren

In ons; het bloed stroomt ons door vaster aëren,

En elke kleine zenuw toont,

Hoe zeker 't leven in ons woont!

De dertig jaaren zijn vervloogen:

En nog versterken zich onze oogen;

't Versterkt zich alles, — en de Man

Torst pakken, die geen jong'ling heffen kan.

De tijd verwisfelt echter in zijn' kringen;

't Gevaar wast aan, bij ieder jaar;

En de op zijn' toon gespannen snaar,

Hoe schoon van klank, is zelden vrij van springen!

Natuur! is dit uw onverwrikb're wet,

Waar door ge in ons, in alles, 't leven paalen zet?

Wat is ze? een straf? of gaast gij haar ten zegen? —

Maar waarom knakt ge een bloem, nog pas versterkt door regen?

Of wilt ge 't nietige der aarde ons toonen?

Ons leeren, dat wij hier in tenten wonen?

Gindsch is ons huis! wel hem die, onverwijld,

Naar beter kusten zijt! —

Zie, mijne Elize! dertig jaaren

Zijn me, als een droom, voorbij! 'k gevoel de magt

Van 't leven sterker woelen door mijne aëren:

Ik leef in al mijn kragt!

Maar — in wiens hand?... Hij, die de Hemelingen,

En 't laagste wormpje schiep, Die, in hun kringen,

De waerelden re geert! — Hij, de Opperheer

Van alles, wenkt! en wormpje en Hemel is niet meer.

Kom, dierb're Deelgenoote van mijn lot!

Elize! maken wij, nog heden,

Een nieuw verbond met God!

En laten feestzang en gebeden

Zich paaren! — o, zo roei ik, morgen ook, gerust,

Van hier naar beter kust!

Aan

DE MEISJES.

De bloem, die, in de Lente,

Te zorg'loos, 't hartjen opent,

Gevoelt de guure vlagen,

De zwaare hand der kwijning:

Dit zij, o lieve Meisjes!

Dit zij uw' gulden spiegel:

Ontsluit uw teder hart, niet

Te zorg'loos, voor de Mannen!

Leert eerst hun' deugden kennen;

Ziet steeds hun' liefde groeijen:

En opent dan uw harte!

Dan blijft uw liefde bloeiend!

A.

Aan

SELMAR.

In de dorre, woeste, heide,

Bloeit een laag, onschuldig, bloemtje;

Onbemerkt van 't woelend menschdom,

Wordt het door zijn' God gekoesterd!

Zoo, mijn Selmar! bloeit in strecken;

Dorrer nog als woeste heide,

Onze Dichtkunst; — schaars van menschen,

Maar van heuren God gekoesterd!

Ruisch dan, waceld! met uw' klanken,

Die het zin'lijk oor verstommen!

Heil'ge Dichtkunst! uit haar puinen,

Zult gij 't eeuwig hoofd verheffen! —

A.

In de doorn, woeste, heide,

Bloes een laag, onschuldig, blaauw,

Onbekent van 't woevend menschen,

Werd het door zijn God gekoesterd!

Noo, mijn Selma! bloes in streken —

Dort, nog als woeste heide,

Onze Dichtkunst; — schans van menschen,

Maar van den God gekoesterd!

H 4

META KLOPSTOCK,

Natuur gaf, aan de Lente,

Heur allerschoonste bloemen:

Maar, ach! die friske roozen

Vergaan in weinig dagen!

Zoo gaf God eens een meisje

Zijne allerschoonste deugden:

Maar, ach! die lieve Meta

Verbloede in weinig jaaren!

A.

ELEGËISCHE PROEVEN.

Aan

DE ELEGIE.

U, treurende Elegiën!

Ook u wijc ik, mijn lier!

Ik fchuw de groote waereld,

En vrees haar wijdfchen zwier.

Wat zijn heur Eertropheën?

De Man, door haar gekroond,

Is vreemd'ling in de tente,

Waar in gij bij mij woont!

Daar lisp'len wij van liefde,

Van zorgen, en van leed;

En 'k ben ook aan uw' zijde,

Wen gij op graven treedt.

De rampwoestijn van 't leven,

Vol dagelijksche smart,

Waar vaak de weg der Liefde,

En 't lot ook van mijn hart!

Zij heeft mij 't teder harte,

Zoo week, zoo zagt, gestemd:

Heeft zij niet zelfs de wouden

Met heure hand getemd?

En, ach, de fiere waereld

Spot met het zachtst gevoel!

Heure oogen fonk'len wellust,

Maar 't hart is hard en koel!

Het lispelen der Liefde,

Heur traanen — kent zij niet:

Zou zij den balfem kennen,

Die uwe hand mij biedt?

Ik volg gerust uw' treeden,

En sluimer aan uw' borst:

Gij leert mij, hoe de liefde

De zorg der liefde torst.

Ook vloeit de ware wellust

Vaak langs het stille graf,

En wast den voet des moeden,

Met ted're handen, af;

En schenkt hem, als hij, dorstend,

Op zijnen grafzerk, rust,

Verkwikkelijke teugen

Van zaligheid en rust;

En balsemt hem de wonden

Van bitter zielsverdriet;

En zingt, terwijl hij inslaapt,

Heur vriend'lijk, gastvrij, lied

Van 't wederzien, en 't Leven,

Dat nooit geliefden scheurt;

Bij wien ook nooit een' gade,

Verlaten — eenzaam treurt!

Ook daar volge ik uw' schreeden,

Beminn'lijke Elegie!

Hoe zalig is die kalmte,

Wen 'k sluim'rend Eden zie! —

En moet ik hier nog doolen?

God gaf mij, wat ik bad:

De liefde strooit mij bloemen

Op 't harde waereld-pad!

Nog meer, God gaf me een speeltuig, —

Een lier, zoo lief en rein!

Die wil, voor mijnen boezem,

Mijn tweede Selmar zijn!

Gevoelig, als zijn harte,

Spreekt zij, vol harmonie,

Van Godsdienst, en van liefde,

In kwijnende Elegie.

En komt de Dood! Het Leven

Volgt mij ten zeker loon!

Dan is de strijd gestreeden,

En 'k ben aan 't graf gewoon!

Gij leert mij, Elegiën!

Hoe 'k, levend', sterven moet:

En wilt gij hem bezingen;

Dan is de Dood mij zoet.

Befnaar dan ook mijn speekuig,

En zing mij, zelve, voor!

Dan worft'len wij, met vreugde,

De ondankb're waereld door!

A.

BIJ HET GRAF

VAN

MARGARETHA KLOPSTOCK.

Rust verkwikk'lijk, lieve Meta!

Rust, waar u geen waereld stoort!

Waar gij éénmaal 't heilig juichen

Van den dag der garven hoort!

Immer perscht me uw vroege lijkbuis,

Meer dan and're, traanen af!

Ach, ik was ook eens, als Moeder,

Met mijn zuig'ling, schier in 't graf!

'k Heb u nimmer op deze aarde,

Zelfs uw beeld'nis niet, gezien;

'k Wilde u gaarne in uwe grafplaats,

Als Maria Jesus, zien!

Maar, wat zweven ijd'le wenschen,

Om mijn somb're ziele, heen?

Weinig mogt ik, op deze aarde,

Langs het pad der wenschen treên!

Rust verkwikk'lijk, lieve Meta!

Rust, waar u geen waereld stoort!

Neen, geen ongeheiligd zuchten

Word 'er aan uw graf gehoord.

Mogt ik in de schaduw woonen,

Die uw kalme Rustplaats biedt;

'k Zou 'er mij een' Tente bouwen!

Beter woonplaats koos ik niet.

Als de nachtwind van den heuvel

Nederkwam; wanneer uw graf

Ruischte, en mij de Maan heur schijnsel,

Door de lindentakken, gaf;

'k Zat, tot dat de dag die wellust

Afbrak, aan uw Tombe neêr;

En dan keerde ik in mijn' Tente,

Maar niet op de waereld, weêr.

Rust verkwikk'lijk, lieve Meta!

Rust, waar u geen waereld stoort!

Neen, geen ongeheiligd zuchten

Word er aan uw graf gehoord.

Toen uw jeugdig, bloeiend, leven,

Moedig met den eersteling

Uwer liefde, in 't dal der schaduw —

En er door, ten Hemel, ging;

Toen gij, van het hart der trouwe

Afgescheurd, deze aard' verliet;

En ge er uwen grooten Klopstock,

Eenzaam treurende, agterliet;

Ach, toen ruischte, langs den heuvel,

't Diep gezucht der smarte, neêr!

Meta! Meta! riep de klaagstem:

Maar een doode keert niet weêr!

Rust verkwikk'lijk, lieve Meta!

Rust, waar u geen waereld stoort!

Neen, geen ongeheiligd zuchten

Word 'er aan uw graf gehoord.

Eenmaal zijn de vruchtbare akkers

Rijp, die de Almagt zelve zaait;

De Almagt zelve met Heur fikkel,

Op den dag der garven, maait!

Laat, verr' van ons, d'aardling woelen!

'k Wagt met u den Tarwoogst af;

En dan vlieg ik uit mijn Tente,

En omhelze u aan uw graf! —

Hoor, reeds ruischt de koele nachtwind,

Aan des heuvelds groenen top;

En de zon der Eeuw'ge ruste

Rijst uit hare kimmen op!

Rust verkwikk'lijk, lieve Meta!

Rust, waar u geen waereld stoort!

Slaap, tot dat gij 't heilig juichen

Van den dag der garven hoort! —

E L E G I E

BIJ EEN KERKHOF.

Akker der vrede en der rust!

Uw koele, verkwikkende, graven

Lokken mijn smagtende ziel

Naar uw vertrouw'lijk genot.

Traanen van weemoed en dood!

Ach ! waarom verduistert gij de oogen?

Vreest gij, als kind'ren der smart,

't Baken der eeuwige rust?

Hindert mij 't uitzicht hier niet!

Ik wil, als sterveling, leeren,

Wat, aan den woeker des tijds,

't Uur van mijn' dood eens verpant.

Zou ik, op 't ouderlijk graf,

Die zagtelijksluim'rende dooden,

Eeuwen aan stilte gewoon,

Stooren door weemoed en klagt?

Neen, in de hoven des doods,

Is mij de stilte geheiligd,

Die de verwagtede hoop,

Zwiegend, voor 't Oordeel bewaart.

Zalig-verwagtede Hoop!

Dat vrij de vernietiging lagche!

Spotte, terwijl mij heur worm

't Slapend gebeente verteert!

Balsmend is mij uw geur,

Gij eenzame bloem op de graven,

Waar mij geen donder verschrikt,

Hagel geen lenteroos knakt!

Koel is de tente der Hoop;

Zij zal mij 't harte verkwikken,

Wen ik, op 't brandende veld,

Smagtend naar de Eeuwigheid, hijg!

Wen ik in 't dal van den dood

De reijen der jaaren doorworsteld,

Eens aan de graven der rust

Wagtende op de Eeuwigheid staar!

Akker der vrede en der rust!

Gij koele verkwikkende graven!

Haastiger wentelt uw dood

De uren des levens daarheen.

Ik Zal dan, terwijl ik nog leef,

Uw liefde en trouwe bezingen,

Die uw meêwaarig gevoel

Aan den verlatenen schenkt:

Wen hij geen vreugde meer hoort;

Ook niet het lisp'len der liefde!

Als hem de waereld begeeft;

Alle bevalligheid zwijgt!

Ja, dan begint uwe trouw,

Zoo duurzaam, en grijzer, dan de eeuwen, —

Eeuwen, wier knellende magt

Kroonen en marmer verteert.

Ziet gij dat nederig graf?

Ook gindsch den Troon der Tjirannen?

Scepters en Troonen vergaan;

Nooit de bewooner des grafs!

Dit is, o sterfing! uw roem! —

Waar is dan de eerzuil des braaven?

Ed'ler dan zij, is zijn loon

Niet aan het marmer geboeid.

Neen, uit het stof van den dood,

Verrijzen en Vorsten en slaaven;

Wand'len te samen in 't land,

Daar men geen Kroonen meer kent?

Zou 'k de Cypresfen des grafs

Dan niet met roozen doormeng'len,

Smagtende wand'laar des tijds!

U, tot een baken der rust? —

A.

B IJ

SELMARS BEELD TENIS.

Verr' van mijn Selmar gescheurd,

En eenzaam, van alles verlaten,

Lispelt het klagende lied

Hem, als mijn' liefing, nog na!

Ach, deze zalige vreugd

Word U mijn hart niet geschonken!

Rustloos verheft gij de borst,

Rustloozet zinkt gij nog neêr!

Waereld! waar is tog uw vreugd?

Waar zijn uw bestendige schatten?

Mij, is uw hobbelig pad

Immer met traanen doorweekt.

Blijft gij mijn hart nog getrouw,

Gij zaal'ge verbeelding der zinnen?

Schild'rend verzagt gij mijn smart

Nu gij mijn Selmar mij toont.

Dierbaar, mij zaligend, beeld! —

Ach, dat Pygmalions zegen

U, op mijn beede, doorstroom! —

'K Zink aan uw' boezem dan neêr.

Edele, lagchende, mond!

Gij oogen vol tedere liefde!

Ja, gij verklaart mij 't gemis,

Daar mijne ziel zoo om treurt! —

Wat is de Schepping verblijd!

Ach, waarom, Natuur! zijt gij vrolijk?

Ik Zoek, aan uw' tedere borst,

Slechts een weemoedige troost.

Dat mij de vreugde verlaat! —

Ook ik ontwijk haar, al weenend,

In 't melancholiefche woud,

Daar mij het klagen verzelt.

Vrolijker glanst daar de lucht,

Gindsch in het welklooze westen,

Waar zich mijn Selmar onthoudt;

Daar hij ook mijner gedenkt!

Zalige vogels der lucht!

Hoe vrolijk doorvliegt gij de wolken,

Zagt aan het westen ontrold,

Waar zich mijn Selmar onthoudt!

Mij is die zegen ontzegd!

Zoo eenzaam, van alles verlaten,

Zit ik hier peinzend, en buk,

Schreiend van weemoed, in 't stof.

Kom, gij herstellende slaap!

Gij eenzame vriend der Elende!

Weigert mijn kwijnende ziel

D' eenigen balssem tog niet!

Dankende is zij uw slavin

In alle deze eenzame stonden!

'k Sluimerde zoo in den dood,

Wen me mijn Selmar niet riep! —

A.

Aan

MIJNE LIER.

*Na eene berisping, dat de naam van mijnen
geliefden Selmar te zeer in mijne
liederen zweefde.*

Mijn lier! mij, ach! voorheen de zoete troost van 't leven!

'k Leg moed'loos bloem en krans der liefde bij u neêr;

Moogt gij niet meer den toon van Selmars naam doen zweven,

Dan zijt gij ook mijn vreugd, mijn stille troost niet meer!

Mijn vinger zal niet meer uw zilv'ren snaaren, roeren,

Wen mijn verliefde mond moet zwijgen van de vreugd',

Die mij alleen de kragt en zwier in 't lied kan voeren;

Moet zwijgen van de bron, de wellust, mijner Jeugd!

U schonk Natuur mijn hand; — Langs dikbemoste paden,

In 't eenzaam dennenwoud, begon mijn staam'lend lied.

Der waereld onbekend, kon niets mijn toon verraden,

En ook de nagtegaal gaf om mijn staam'len niet.

Hij zong verwinnend voord; ik lag u moed'loos neder:

Vertrouw'lijk leerde hij, wat aan mijn lied ontbrak:

Vloog, in 't nabuurig woud, naar 't broeijend wijfje weder,

En toonde door zijn zang, dat mij de liefde ontbrak.

Toen kwam de Liefde mij op lentewolkjes tegen,

En stemde u op uw' toon, en speelde een heilig lied.

Toen zong ik; — maar helaas! uw snaaren te bewegen,

Is reeds een nieuwe schuld: gij zwijgt van Selmar niet!

Daarom mijn lieve Lier! moogt gij mijn vreugd niet wezen?

Zoo breng Natuur mij weêr in heur vertrouw'lijk land!

Dan zing ik aan heur borst, ach! zonder iets te vrezen,

Mijn liefde, en geef u haar ten Eeuwig onderpand.

A.

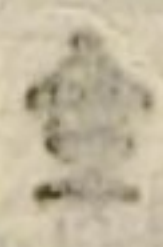
1850

1850

1850

1850

1850

T O E G I F T.

— Not to know at large of things remote
From use, obscure and subtle, but to know
That which before us lies in daily life
Is the prime wisdom.

Milton.

D E

HOLLANDSCHE LANDBOUW.

Ik zing, als Landman, 's Landmans eer!

Het voorwerp mijner liefste zorgen,

Mijn' wellust in den vroegen frissen morgen,

Des avonds mijnen wensch, wanneer ik huiswaard keer!

Oogste ooit een Vorst, van overheerde Landen

Zoo blijde een schoof, als hij van d'arbeid zijner handen,

K 5

Hij, die, door vlijt alleen, een nieuwe waereld schiep,

En, uit het stof, den Dood, ten Leven, riep! —

In 't koele woud der hooge Abeelen,

Terwijl, aan mijnen vliet, de kalme rust

Mij 't zweet van 't brandend voorhoofd kust,

Zal ik van u een Landlied kweelen.

'k Zing uwen arbeid — en mijn stof

Is ruim genoeg voor d'allergrootsten lof.

Laat vrij *Peru* eene ongeruste ziel

Doen dobb'ren in een wrakgezeilde kiel;

Terwijl de Orkaan, en de opgezette baaren,

Tot zijn verderf, zich schijnen t' saam te paaren.

Hem, vlugt de Hoop, bij de aankomst van den Dood?

De Zeeman ziet hem op de wolken! —

Dan vindt hij rust; maar in onpeilb're kolken,

Of in der golven schoot.

De Koopman mooge, aan zijne Specerijen,

Zijn geld, zijn vlijt, zijn rust, onafgebroken, wijen,

En, uit een' and'ren Waereldkloot,

Ons meer bezorgen, dan ons nodig brood;

De voorspoed lagch' hem toe: Hij kan, bij zijne schatten,

Het balsemend geluk eens Landmans niet bevatten,

Die, verre van de zee, en zonder overdaad,

Zich, op het stille veld, in zuiv're wellust, baadt;

Zijn God is, hem, in zorgen,

De toevlugt, bij den nacht, — zijn Trooster, in den morgen.

Gun dan, o Gij! die aan den fterveling
Uw aarde gaaft, dat hij, tot voeding uwer menschen,
Haar bouwde, en zij het doel zij zijner wenschen;
Vergun, o God! dat ik den roem bezing
Van Uwen besten fterveling!

Na dat de Landman 't winterkoren,
Bij vogtig najaarsweêr, langs slijkerige vooren
Des akkers, ingezaaid, door de egge, in moeite en zweet,
En dubbel paardenspan, met aarde heeft bekleed;
Wen 't loeiend vee, uit de afgegraasde weiden,
Waar in zij, aan het hek, des Landmans zorg verbeiden.

In de opgepakte schuur gebragt,

Zich in het stroo verkwikt bij d'ongestnuimen nacht;

Dan zit hij aan zijn buurgezellen

Gods zegen in den voor'gen zomer te vertellen,

En brandt aan zijnen haard,

In ruime maat, het hout, dat 's zomers was gespaard.

Het zij het vriest, of sneeuwt, geen guure wintervlagen

Doen hem den morgen later, dagen;

Hij is gewoon, 't zij warmte heersche, of kou,

Steeds op te staan voor dag en douw.

Dan gaat hij, in zijn schuur, de veëstal zuiver maken,

Waar in, en paard, en os, met hem gelijk, ontwaken;

Hij vindt zijn werk, 't zij dat hij voërt, of drenkt,

Of hem de volle dorschvloer wenkt.

De vlegel doet hem wel eens zweeten,

Wen 't koren vasthoudt, maar, geen nood!

Zoo smaakt hem 't friske morgenbrood,
Verkwikt hem 't voedend middageeten;
En, eer hij 't weet, wagt hem het avonduur,
In 't hoekje van zijn' haard, of bij 't geuurlijk vuur. —
Zoo vlugt de winter weg in noeste bezigheden,
En, hoe het God ook schikk', hij werkt, en is te vreden;
Geen dag gaat ledig heen, en deze daagsche vlijt
Heet, bij hem, rusten in den wintertijd.

Waar zijt gij, laage Ziel! die 't kostelijke leven,
In ledigheid, verslijt? — Wie zal u spijs geven?
Of hebt gij 't overschot van gisteren bewaard?
Het dierbaar overschot, dat al te noeste Vad'ren,
Ten vlock des luijen zoons, met vlijtig zweet, vergad'ren? —
Zoo graaft men zijn talent in de aard'!

Hoort gij het langzaam kraken van de wielen

Der arme luiheid niet? Zij volgt u op de hielen!

God vloekt u — o! zijn zegen is uw straf,

En gij! gij wagt dien vloek, al handenvouwend, af?..

Maar, lieflijk, klinkt het bezige gewemel

Der boersche nijverheid, ten Hemel,

Wanneer de hardvereeelde hand,

Der Naarstigheid, haar offer brandt;

Dan daalt de Lente triumfeerend neder,

En geeft den Landman zijne velden weder:

't Is lang genoeg gerust; Hij heet haar wellekome,

En zoekt zijn veldtuig op, en ziet naar arbeid om.

Intusfchen deelt de Zon alom heur warmte mee,

En rijst van lieverleê!

Zij koestert de aarde, en droogt de natte vooren

Des akkers op, voor 't wagtend zomerkoren;

Dan zakt het water, langs de gripfen, af,

En kiest den weg, dien hem de Landman gaf.

Zoo lief'lijk zijn de heete ftraalen

Der zonne nimmer voor de koude dalen,

Als dan de regen is, die zagtelijk den kluut

Van de al te harde klei, al droppelende, ontfluit.

Dan worden de akkers warm, en 't zoele Lenteweder

Zendt zijn' bevrugtend' invloed neder.

Zoo zorgt de Godheid! zoo bereidt Zij zelf het land,

En ftiert des zaaijers voet en hand.

De Landman bidt Haar aan! en allerwegen

Ziet hij, al leunende op zijn' ftaf,

De naderende hoop van 'sHemels zegen,

En wagt hem, dankend, af. —

U, deelgenoot van zijne zorgen,

Van al zijn vreugde, en al zijn leed,

Die, met den ploeger, van den vroegen morgen

Tot aan den avond, zwoegt in moeite en zweet, —

U, wiens gebriesch hij 't liefst mag hooren

Van alles, wat hij hoort; die, in zijn stal gebooren,

En door zijn brood gespijst, en uit zijn hand gedrenkt,

Hem, ter vergeldinge, al uw kragten schenkt;

Voor u, is 't eerste zaad. — Natuur gaf zelf die wet —

Het beste voedsel voor uw' spieren

Heeft ze, in haar boek, op de eerste rij, gezet:

De paardeboon en haver zullen 't beste tieren,

Wanneer men haar, op 't hooge land,

Bij 't vroege Lenteweder, plant:

Dit weet de Landman, en ook de eerste morgen

Van 't zaaijbaar weder doet hem, voor u, zorgen; —

En naauwlijks is 't gareel, om uwen hals, gelegd,

Of 't veld, dat kluitig was, is, als een baan, geëgd.

Zoo helpt de Trouw ons steeds, door allen arbeid, heenen,

Wanneer verstand en kragt zich met elkaër vereënen!

Zoo wordt de zwaarste pligt

Ook, in heur handen, ligt!

O dierb're Trouw! zoo zelden op de waereld,

Met uwen waren glans, bepaereld!

Zijt gij geweken van deeze aard?

En hebt ge uw evenbeeld gelaten in het paard?

In 't reed'loos dier! — Hoe diep zijt gij gezonken,

O Mensch! door dwazen wellust dronken,

Schijnt u de trouw te zweven op 't gelaat,

En 't is de valscheid in 't verleidelijkst gewaad!

Keer, keer u om! Hoor, agter u, de Velden,

Al zingende, de komst der boersche trouw vermelden;

Verlaat de valsche stad! — Zij woont alleen op 't land

De dierb're Trouw! en voegt er hand in hand:

Hier is, en dier en mensch, en mensch en dier, vereénigd;

Men deelt er 't faam in vreugde en in verdriet;

De smart wordt, door de hulp, geleenigd,

Want valsche trouwe woont er niet! —

Nog naauwlijks is, en garst, en boon, en haver,

Gezaaid met witte en roode klaver,

Tot voedsel voor het vee,

Of onze Landman zorgt, ook voor zich zelven, mee.

Een appel, eens uit verre landen,

Als vreemde vrugt, te koop gebragt,

Aan Hollands rijkvoorziene stranden,

En daar, weleer, als slegte spijs, veragt,

Is thands een goede kost; en wordt vaak, boven't koren,

Door rijk en arm, verkooren.

Hij groeit in de aarde, en eischt geen kostbaar veld,

Schoon ook een dubb'le schoof den Landman schaad'loos stelt.

Deze aangename vrugt, onmisbaar voor de menschen,

Die, tot hun zware werk, een stevig voedsel wenschen;

Een lekkernij voor 't Hof, en steeds, voor de arme vlijt,

Een toevlugt in den duuren tijd!

Aan hem is nu de beurt; Hij eischt vereënde handen:

De een ploegt, en de ander legt den pooter in de landen;

Dan keert het schuinsche staal, aan 's akkers einde, wêr,

En stelpt de tweede voore, op de eerst beplante, neêr,

Zoo bouwt men hem; En hij, meer dan men hadt gebeden,

Groeit honderdvoudig nog, ter helfte doorgesneden.

Ook naauwlijks is deeze akker vol geplant,

En reeds door de egg' geslegt; naauw is het braakbaar land,

Tot zes herhaalde keeren,

Vervolgens omgeploegd, om 't onkruid afteweeren;

Dit maakt de velden los, en 't vrugtbaarmakend wêr

Daalt des te dieper in het hart der aarde neêr;

Of de immer zich verwisselende zorgen

Verlangen weder naar den dag van morgen.

Hij nad're vrij met overhaasten tred!

Nooit vondt de Dageraad den bouwer op het bed;

Zijn paarden wagten reeds, en trapp'len voor den wagen,

Waarop zijn zoonen 't zaad, in volle zakken, dragen;

Zijn brave Jongens, sterk en rap,

Het ware beeld van 's Vaders Jong'lingschap!

Zij zijn zijn hoop en roem, en eens, bij meerder jaaren,

De kroon der eere op 's Landmans grijze haaren! —

Zoo rijdt men, welgemoed, naar 't zaadland, of naar 't veld

Ter vlasteelt toegesteld.]

Hoe goed is God! — Het gantsche Waereldrond

Verkondigt zijne zorg, en roept uit eenen mond:

God wil een Vader wezen,

Voor allen, die Hem vrezen!

Hij fchenkt, den honger, brood, en laaft den derst met wijn;

In nood, wil hij der armen toevlugt zijn!

God zal, op haar gebeden,

De fchaam'le naaktheid kleeden,

En heeft, met eigen hand,

Haar ten gefchenk, het nuttig vlas geplant.

Gefchenk van God! & pronkfieraad der velden!

Wat tong kan uw' alomverspreiden zegen melden?

Neen, 't allerbeste lied

Zingt u naar waarde niet!

Gezegend vlas! aan millioenen menfchen

Schenkt gij het daaglijksch brood, en meerder dan zij wenfchen;

Gij geeft der naarftigheid onafgebrooken werk,

En ftelt der luiheid paal en perk.

t Zij men u zaait, of wiedt, of plukt;

U droogt, of 't zaad, met reepen, van uw halmen rukt,

Of u, tot busfels, in de flooten

Aan rijen legt, om onder 't slijk te rooten;

't Zij men u op het veld

Geduurig keert; — U op een wet te spreiden,

Zot goed zijn, om het land van heermoes te bevrijden; —

Of dat men u gedroogd, in kleine tenten, stelt,

Of, van den vollen wagen,

Doet in de schuuren dragen,

't Zij men u braakt, of met een platte spaan —

't Heet zwingelen — de scheeven af moet slaan,

U hekelt, spint of weeft; of, in begraasde streken,

Met loog en water giet, en lelijblank laat bleeken;

Gij geeft der naarstigheit onafgebrooken werk,

En stelt der luiheid paal en perk!

Na dat in de eerste zomermaanden,

De ted're scheutjes zich een' weg door de aarde baanden,

En over de akkers, wijd en zijd,

Het vlas een kleed van groene zijde spreidt;

Dan gaat de dartelende reij der jonge lieden

Het onkruid uit de goede halmen wieden,

En de arbeid zingt, verheugd te moê,

De komst des lieven zomers toe.

Hij daalt! zijn blinkend kleed van roozen

Doet de aarde van verrukking bloozen;

Aan zijne voeten, groeit het koren met het gras,

En in zijn' vingers bloeit de blaauwe bloem van 't vlas.

Hoe vriend'lijk is zijn oog! zijn gunst strooit allerwegen

Den koesterenden zegen,

En nodigt, met een gulle hand,

De gantsche waereld op het land.

Dan gaan de boeren met hun' vrouwen,

Des zondags, na de kerk, hun groeiend veld beschouwen,

En, vrij van zorgen, is de vreugd',

Hun steeds op zij, bij 't dartelen der jeugd.

De Landman telt nu in 't vooruitgezicht de schooven,

En durft zich reeds een' ruime winst belooven!

De Zon heeft reeds, aan 's Hemels trans,

Den hoogen top bereikt van haren hoogsten glans,

En schoot heur warme straalen

Reeds loodregt in de dalen;

Dan nadert op het veld

De dag der garve, en wordt met zang en dans verzeld;

Dan leeft het overal, en duizenden van reijen

Vergad'ren zich te land, bij 't klat'ren der schalmeijen;

Dan heeft de fikkel werk, en blinkt in 's maaijers hand:

De een snijdt en de ander knelt het koren in den band;

Een derde neemt de schoof en zet haar op het hooge,

In 't midden van de meet, op dat ze 't eerder drooge;

En, eer het dorp de klok der avondruste trekt,

Ligt al het veld met schooven overdekt.

Maar wie zal al den arbeid uwer velden,

o Nijvre Landman! en uw vlijt vermelden?

Verhalen, hoe gij tarw, en rogge, en boekweit zaait;

En hoe gij vlas en hennip plukt, en 't koren maait;

Hoe gij de Mee, u, van de zeeuwfche kanten,

In kiemen aangebragt, en duur betaald, doet planten;

Hoe gij haar dekt, en haren groei betragt,

En, op een rijke fchoof, twee lange jaaren, wagt?

Uw leven is een rij van aangenaame zorgen!

Uw nachten zijn gerust, en vrolijk is uw morgen!

Te vreden met uw lot, verfhuilt zich het verdriet

In uwe Tente niet!

Het zij gij ploegt of zaait,

Of dat gij gras en klaver maait;

Of dat gij, door uw flukfche gasten,

De graanen in de fchuur laat tasten:

Een boer is welgemoed

In alles, wat hij doet! —

Rustig, vrij, en blij, bekleeden

Hem de opregte Menschenzeeden!

De onschuld woont, bij hem op 't land,

In heur ware Vaderland.

Vrolijk bij het moeilijk ploegen,

Zingende onder 't zweetend zwogen,

Dankbaar, wen de volle vrugt

In de schuuren is gebragt;

Blijde in voorspoed, en te vreden

Onder 't juk der tegenheden,

Geeft hij zijn onzeker lot

In de handen van zijn God!

Zoo, zoo kabbelt 's Landmans leven

Zagtkens langs des waerelds dreeven,

En hij wandelt, ongestoord,

Naar het land der ruste, voort!

Zalig hij, die zoo zijn dagen,

Naar den eindpaal heen, mag draagen!

Wordt hij moede: aan 't stille graf,

Wagt hem tog een rustplaats af!

Landman! hoe gij ook moet zwoegen,

Blijf steeds vrolijk onder 't ploegen:

Eerlang oogst gij, voor uw vlijt,

Ook de schoof der Eeuwigheid!

Zinftoorende Drukfouten.

Pag. 13	reg. 10.	Zorg draagt veor	<i>moet zijn</i>	Zorg draagt voor.
— 58	— 11.	Na dat ik, de hand	—	Na dat ik, uit de hand.
— 59	— 7.	Des Huw'lijks.	—	Des Huw'lijks,
— 64	— 7.	Dan wenschet U	—	Dan wenschet Ge U.
— 101	— 6.	't duurzaam goet	—	't duurzaam goed.
— 102	— 7.	bepereld	—	bepaereld.
— 124	— 7.	waas vaak	—	was vaak.
— 168	— 7.	zoo goed	—	zou goed.
— 16	— 15.	Geeft den	—	Geeft der.

B E R I C H T.

Een stel keurige Muzijk - Platen, door den Heere *F. Nieuwenhuisen* op eenigen dezer Liederen gecomponeerd, en ter meerdere volmaakinge van dit werkje voor den Liefhebber dier kunste gedrukt, zal eerlang mede bij de Uitgevers *G. T. van Paddenburg en Zoon* te bekomen zijn.

ВЕРСИЯ

Voor hun welke verkiezen, de MUZIEK
tusfchen het werk in te voegen, moet
het aldus geplaatst worden:

Plaat I en II. achter Pag. 80.

— III. voor Pag. 81.

— IV en V. achter Pag. 93.

— VI en VII. tusfchen Pag. 94. en 95.

— VIII en IX. voor Pag. 111.

— X. tusfchen Pag. 112 en 113.

— XI en XII. tusfchen Pag. 130 en 131.

— XIII en XIV. tusfchen Pag. 134 en 135.

Kleijn, Joannes P.

Gedichten

Utrecht 1792

P.o.rel. 6086

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10037802-1